Aids Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aids Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16349

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aids Tutum Ölçe?i (ATÖ), 2018 y?l?nda Nuray Aydemir, ?brahim Yak?n ve Hakan Arslan taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in temel amac?, bireylerin AIDS hastal???na sahip bireylere yönelik sahip olduklar? olumsuz tutum düzeylerini ve bu hastal??a ili?kin damgalama (stigma) e?ilimlerini ölçmektir. Geli?tirme çal??malar?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin s?nanmas? ve geçerli, güvenilir bir araç olarak kullan?ma sunulmas? üzerine odaklanm??t?r. Ölçek, 23 maddeden olu?an iki faktörlü bir yap?ya sahiptir ve sosyal psikoloji alan?nda AIDS ile ilgili sosyal mesafeyi ve önyarg?lar? de?erlendirmek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Aids Tutum Ölçe?i, Tutum, HIV, Stigma, Psikometrik Özellikler, Faktör Analizi, Nuray Aydemir.

Yazarlar

Nuray Aydemir, ?brahim Yak?n, Hakan Arslan.

Amaç

Aids Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilmesindeki temel amaç, bireylerin AIDS hastalar?na kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri yani tutumlar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle toplumsal düzeyde var olan önyarg?lar? ve ayr?mc?l??? (stigma) belirlemeyi hedefler.

Ölçek, sa?l?k çal??anlar?, e?itimciler ve ara?t?rmac?lar için AIDS ile ilgili fark?ndal?k ve e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede bir temel te?kil etmektedir. Elde edilen veriler, olumsuz tutumlar?n azalt?lmas?na yönelik spesifik müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine olanak tan?r.

Yap?

Aids Tutum Ölçe?i, 23 maddeden olu?an ve iki temel psikolojik yap?y? ölçen çok boyutlu bir araçt?r. Bu yap?, bireylerin sadece bilgi düzeylerini de?il, ayn? zamanda duygusal ve sosyal tepkilerini de kapsar. Ölçe?in derecelendirilmesi 5'li Likert tipi bir format üzerinden gerçekle?tirilir.

Ölçe?in ölçtü?ü iki temel faktör, sosyal mesafenin ve damgalaman?n farkl? yönlerini temsil eder:

AIDS'li ?nsanlara Kar?? Olumsuz Tutum: Bu faktör, bireylerin AIDS hastalar?yla ki?isel ili?ki kurmaktan kaç?nma, onlar? d??lama ve onlara kar?? olumsuz duygular besleme e?ilimini ölçer (12 madde).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Stigma: Bu faktör, AIDS hastalar?n? korkutucu, tehlikeli veya toplum için tehdit edici olarak görme ?eklindeki genelle?tirilmi? olumsuz inan??lar? ve yarg?lar? ölçer (Toplam 23 madde içinde yer alan maddelerle).

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini s?namak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Ba?lang?çta yer alan maddeler aras?ndan 6 madde, faktör yükleri veya bini?meler nedeniyle ölçekten ç?kar?lm??t?r. Bu i?lem, ölçe?in kavramsal yap?s?n? güçlendirmi?tir.

Uygulanan oblik döndürme (oblique rotation) yöntemi sonucunda, ölçe?in varyans?n?n önemli bir k?sm?n? (%42.43) aç?klayan iki temel bile?en (faktör) ortaya ç?km??t?r. Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak varsay?lan iki boyutlu yap?y? (Olumsuz Tutum ve Stigma) ba?ar?yla ölçtü?ünü göstermektedir, böylece yap? geçerli?i desteklenmektedir.

Güvenirlik

Aids Tutum Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Analiz sonucunda ölçe?in genel Cronbach Alfa de?eri oldukça yüksek bir de?er olan .90 olarak bulunmu?tur.

Bu yüksek güvenirlik de?eri (.90), ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? psikolojik yap?y? ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu i?aret eder. Bu durum, ölçe?in ara?t?rmalarda ve uygulamalarda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal do?rulu?u, aç?mlay?c? faktör analizi ile incelenmi?tir. Analiz sürecinde, ölçme arac?n?n kavramsal netli?ini art?rmak için alt? madde elenmi?tir. Kalan 23 madde üzerinde yap?lan analizler, ölçe?in iki faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu do?rulam??t?r.

Kullan?lan oblik döndürme yöntemi (oblique rotation), faktörlerin birbiriyle ili?kili olabilece?i varsay?m?na dayan?r ve bu, sosyal tutum ölçeklerinde yayg?n bir uygulamad?r. ?ki faktörün toplam varyansa katk?s? %42.43 olarak belirlenmi?tir. Bu oran, sosyal bilimler alan?nda kabul edilebilir bir aç?klama düzeyini temsil etmektedir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: Yaz?l?, Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Maddeler: 23 madde, iki faktörlü yap?.

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçekleme. (1=tamamen kat?lm?yorum, 2=kat?lm?yorum, 3=fikrim yok, 4=kat?l?yorum ve 5=tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon/Üniversite Ö?rencileri (Orijinal çal??ma kapsam?nda)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Orijinal geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n AIDS hastalar?na yönelik tutumlar?n? belirtilen Likert seçenekleri üzerinden i?aretlemesi esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

AIDS, Tutum Ölçe?i, Stigma, Psikoloji Çal??malar? Dergisi, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Türkiye.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nuray Aydemir

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: aydemirn@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Detayl? yaz??ma adresi mevcut de?ildir, e-posta ileti?imi önerilmektedir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018

Kullan?m ?zinleri: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Nuray Aydemir ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücretlendirme: Ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

PDF ?ndirme: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: aids-tutum-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Aydemir, N., Yak?n, ?., Arslan, H. (2018). AIDS Bilgi ve Tutum Ölçeklerinin geli?tirilmesi ve psikometrik özelliklerinin s?nanmas?. *Psikoloji Çal??malar? Dergisi*, *38*(1), 73-93. DOI: 10.26650/SP409425

Aids Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

AIDS'li ?nsanlara Kar?? Olumsuz Tutum (12m): Sevgilim AIDS hastas? oldu?unu söylerse ondan ayr?l?r?m.
Stigma (23m): AIDS hastalar?n? ürkütücü olduklar?n? dü?ünürüm.

ARABPSYCHOLOGY.COM